

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

DOM
2018-07-09
Stockholm

Mål nr
M 1762-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-01-31 i mål nr M 2380-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. L.A.

2. M.J.

3. E.S.

4. K.V.

Motparter

1. Gothia Vind 10 AB:s konkursbo

Konkursförvaltare: Advokaten J.S.

2. Länsstyrelsen i Västra Götalands län

SAKEN

Förlängning av igångsättningstid för vindkraftpark i Östra Frölunda i Svenljunga kommun

Dok.Id 1418059

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen miljöprövningsdelegationens beslut den 29 maj 2017, dnr 551-6790-2017, att avslå ansökan om förlängd igångsättningstid.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

L.A., M.J., E.S. och K.V.

(klagandena) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska *i första hand* fastställa miljöprövningsdelegationens beslut och *i andra hand* återförvisa målet till miljöprövningsdelegationen.

Gothia Vind 10 AB:s konkursbo (konkursboet) och **Länsstyrelsen i Västra Götalands län** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena har anfört bl.a. följande:

Miljöprövningsdelegationen torde vara kunnigare att bedöma ärendet eftersom de mer frekvent hanterar den här typen av ärenden. Då arbetet med vindkraftsprojektet inte har påbörjats går det inte att få till stånd en förlängning. En förlängning skulle dessutom vålla olägenhet för markägare m.fl. i området.

Konkursboet har hänvisat till det som anförts i mark- och miljödomstolen och tillagt bl.a. följande:

För att förlänga igångsättningstiden räcker att det antingen föreligger giltigt skäl för dröjsmålet eller skulle uppstå synnerlig olägenhet om tillståndet förefaller. I detta fall är båda dessa rekvisit uppfyllda. Frågan om arbetena har påbörjats är en omständighet som är relevant för bedömningen av om synnerliga olägenheter skulle uppstå men är inte en absolut förutsättning. I detta fall har emellertid arbetena påbörjats. Det har gjorts en omfattande projektering, fågel- och fladdermusstudier samt undersökningar av natur- och kulturvärdena i området. Vidare har arbete utförts avseende tillståndsfrågor och nyttjanderättsavtal med markägare. Det har även uppförts vindmätningstrustning i form av mätmaster. Det har således lagts ner flera års arbete och investerats betydande värden i verksamheten. Ett avbrytande av verksamheten

skulle medföra stor ekonomisk förlust för konkursboet såväl som utebliven produktion av förnyelsebar energi som är av stort allmänt intresse. Ett beslut om förlängd igångsättningstid skulle inte heller medföra någon olägenhet för motpart.

Länsstyrelsen har hänvisat till det som anförts i mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Efter det att handläggningen av målet har påbörjats har en av Mark- och miljööverdomstolens ledamöter fått förhinder. Handläggningen av målet har därför fortsatt med tre ledamöter (2 kap. 10 § första stycket lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar).

Tillstånd som inte tas i anspråk förfaller efter det att tiden för igångsättning i tillståndet har gått ut. Tillståndsmyndigheten kan förlänga tiden om tillståndshavaren visar att denne har haft giltigt skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller. Ansökan om förlängning ska ha skett innan den föreskrivna tiden har gått ut och tillståndsmyndigheten kan förlänga tiden med högst tio år. I samband med en sådan prövning kan tillståndsmyndigheten föreskriva nya eller strängare villkor för tillståndet. Någon förnyad tillåtlighetsprövning av verksamheten sker dock inte (24 kap. 2 § miljöbalken). Syftet med att ange en igångsättningstid är att tillstånd som lämnats ska bygga på att bästa möjliga teknik används (se Bengtsson m.fl., Miljöbalken – En kommentar (1 jan. 2018, Zeteo), kommentaren till 22 kap. 25 §).

Enligt förarbeten och praxis kan oförutsedda hinder som rent faktiskt hindrar utförandet av en verksamhet utgöra giltiga skäl för dröjsmål. Exempelvis har i vattenrättslig praxis svårigheter att erhålla nödvändiga tillstånd eller att få fram arbetsmaskiner eller personal brukat godtas. Förändrad konjunktur eller andra omständigheter hänförliga till de företagsekonomiska risker som normalt är förknippade med ett projekt utgör däremot som utgångspunkt inte giltiga skäl. Synnerliga olägenheter kan i allmänhet antas uppstå om verksamheten har utförts

till en del. Vid bedömningen ska motstående intressen beaktas (se prop. 1997/98:45, del 2, s. 254 samt Mark- och miljööverdomstolens domar den 17 maj 2016 i mål nr M 9024-15 och den 4 juni 2014 i mål nr 11664-13).

Konkursboet har anfört att bl.a. anslutningstiden avseende elnätet, byggtid, företagsförsäljning och konkurs utgör giltiga skäl för dröjsmålet. Mark- och miljööverdomstolen delar miljöprövningsdelegationens bedömning att konkursboet inte visat att arbetet med elanslutningen pågått kontinuerligt och att dröjsmålet beror på annat än omständigheter som ligger inom ramen för de företagsekonomiska risker som kan finnas vid projekt av aktuellt slag. Konkursboet har således inte visat giltiga skäl för sitt dröjsmål.

Konkursboet har även anfört att synnerlig olägenhet skulle uppstå om tillståndet förfaller då betydande summor redan har investerats i verksamheten. Investeringarna har avsett bl.a. projektering, utredningar, vindmätningstrustning samt arbete med tillståndsfrågor och avtal. Mark- och miljööverdomstolen, som delar miljöprövningsdelegationens bedömning i denna del, anser att det inte kan anses uppkomma synnerlig olägenhet om tillståndet förfaller.

Sammanfattningsvis finner Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, att miljöprövningsdelegationens beslut ska fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsrådet Li Brismo, referent, och f.d. tekniska rådet Staffan Lagergren.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Johan Eriksson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-01-31
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 2380-17

PARTER

Klagande

Gothia Vind 10 AB

Ombud: Advokat J.S.

Motparter

1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län

2. L.A.

3. M.J.

4. K.V.

5. E.S.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslut den 29 maj 2017 i ärende nr 551-6790-2017, se bilaga 1

SAKEN

Förlängd igångsättningstid för Vindpark Östra Frölunda i Svenljunga kommun

Dok.Id 379434

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver miljöprövningsdelegationens nu överklagade beslut och ändrar vad som i miljöprövningsdelegationens beslut av den 6 november 2013, dnr 551-37616-2011, har bestämts beträffande igångsättningstidens utgång på så sätt att nämnda tid förlängs till och med den 21 maj 2024.

BAKGRUND

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län (miljöprövningsdelegationen) lämnade i beslut den 6 november 2013, dnr 551-37616-2011, Gothia Vind 10 AB tillstånd till vindkraftsverksamhet på fastigheterna XX med flera i Svenljunga kommun (Vindpark Östra Frölunda). Tillståndet omfattar uppförande och drift av åtta vindkraftverk med vardera en totalhöjd om 150 meter. Enligt beslutet skulle vindkraftverken vara tagna i drift senast fem år från det att beslutet hade vunnit laga kraft. Beslutet vann laga kraft i maj 2014.

Sedan Gothia Vind 10 AB, i en skrivelse som inkom till miljöprövningsdelegationen den 28 februari 2017, ansökt om att igångsättningstiden skulle förlängas med fem år, till och med den 21 maj 2024, avslog miljöprövningsdelegationen i beslut den 29 maj 2017 ansökan. Som skäl för miljöprövningsdelegationens beslut angavs bl.a. följande. Dröjsmålet med att påbörja projektet beror på sådana omständigheter som ryms inom ramen för de normala företagsekonomiska risker som en tillståndshavare måste ta. Därmed kan inte bolaget anses ha giltigt skäl för dröjsmålet. Att bolaget riskerar att bli en onyttig tillgång i moderbolagets konkursbo, medför ingen annan bedömning. Nästa fråga är om synnerliga olägenheter skulle uppstå om igångsättningstiden inte förlängs. Bolaget menar att synnerliga olägenheter skulle uppkomma med hänsyn till de betydande investeringar som gjorts i projektet. Investeringarna har avsett fågel- och fladdermusstudier samt natur- och kulturvärdesinventeringar. Arbetena måste dock ha påbörjats för att förlängning alls ska komma i fråga (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 17 maj 2016 i mål nr M 9024-15). Eftersom de faktiska arbetena med vindkraftverken inte har påbörjats motiverar inte heller de gjorda investeringarna att igångsättningstiden ska förlängas.

YRKANDEN M.M.

Gothia Vind 10 AB (Gothia) har överklagat miljöprövningsdelegationens beslut och yrkat att mark- och miljödomstolen ändrar miljöprövningsdelegationens beslut och beviljar förlängd igångsättningstid för vindkraftsverksamheten Östra Frölunda

(verksamheten) med fem år, dvs. till senast den 21 maj 2024. Gothia har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Det föreligger giltigt skäl för dröjsmålet av igångsättningen med verksamheten och synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller enligt 24 kap. 2 § 2 st. miljöbalken. Gothia bedriver, direkt och indirekt, projektering, byggande, förvaltning och drift av vindkraftverk. Gothia är ett helägt dotterbolag till Gothia Vind AB, 556714-2095, (moderbolaget). Den 6 november 2013 lämnade miljöprövningsdelegationen Gothia tillstånd till vindkraftverksamhet på fastigheterna XX med flera i Svenljunga kommun. Tillståndet förutsatte att verksamheten ska vara taget i drift senast fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft, dvs. senast den 21 maj 2019.

Vid tidpunkten för när tillståndet lämnades ägdes Gothia och verksamheten av ett japanskt konsortium under namn Green Power Development Holding (GPDH), med säte i Amsterdam. GPDH undersökte i början av år 2014 möjligheterna till att ansluta verksamheten till det av Vattenfall ägda elnätet. Den 9 september 2014 fick GPDH, av Vattenfall, ett förslag på anslutning för en ersättning på 33,7 MKR för det externa nätet och 10,4 MKR för det interna nätet, dvs. sammanlagt 44,1 MKR. I den utredningen fanns ingen tidsplan presenterad men Vattenfall uppgav, via dialog med tillståndshavaren, att anslutningstiden av elnätet skulle uppgå till två-tre år. Med hänsyn till ovannämnda anslutningstid av elnätet, allmän osäkerhet för tid för koncession samt byggtiden för verksamheten som uppskattades till ett till ett och ett halvt år, fanns det redan år 2014 en uppenbar risk för att inte färdigställa och ta verksamheten i drift senast den 21 maj 2019. I stället för att sätta igång med verksamheten, fattade GPDH beslut om att sälja Gothia och tillhörande verksamhet. Under våren 2015 sålde GPDH, till moderbolaget, Gothia och tillhörande verksamhet. Vid denna tid fann även Gothia och moderbolaget det svårt att färdigställa och ta verksamheten i drift senast den 21 maj 2019 med anledning av ovannämnda anslutningstid av elnätet och byggtiden för verksamheten. Den 14 december 2015 fattades beslut om konkurs i moderbolaget. Efter konkursbeslutet har det inte varit

möjligt att utföra något arbete i verksamheten av kostnads- och personalorganisatoriska skäl.

I samband med avvecklingen av moderbolagets verksamhet i konkursförfarandet har det bedömts finnas goda förutsättningar för att fullgöra verksamheten. Därav har Gothia återupptagit kontakt med Vattenfall rörande ovannämnda anslutning av elnät. Vattenfall har uppgett att anslutningstiden av elnätet numera förväntas uppgå till fyra - fem år. En längre anslutningstid beror på bl.a., enligt Vattenfall, att ansökan för elkoncession tar längre tid till följd av lagändringar år 2013.

En längre anslutningstid för elnät är en omständighet som Gothia inte råder över och som därmed utgör giltigt skäl för dröjsmål. I enlighet med praxis kan det som giltigt skäl för dröjsmål godtas att det tar lång tid att få nätkoncession. Gothia tog kontakt med Vattenfall i ett tidigt skede under tillståndstiden. Verksamheten lades emellertid inte på is av, som det får uppfattas, kostnadsskäl, som miljöprövningsdelegationen gör gällande i sitt beslut. Verksamheten fördröjdes med anledning av att det redan år 2014 stod klart för tidigare ägare av Gothia och tillhörande verksamhet att det fanns en överhängande risk för att verksamheten inte skulle kunna sättas igång senast den 21 maj 2019 på grund av en längre anslutningstid för nytt elnät och normal byggtid för denna typ av vindkraftpark. Gothia förutsåg redan under tillståndsprövningen ett behov av en längre igångsättningstid. Därav fanns det ingen vilja från tidigare ägare att påbörja och driva verksamheten. Gothia och tillhörande verksamhet såldes därmed till moderbolaget. Verksamheten fördröjdes ytterligare på grund av försäljningen av Gothia och tillhörande verksamhet, vilket Gothia för övrigt inte har kunnat råda över.

Det bör även tilläggas att ett projekt av denna typ omfattar en noggrann projektering, vilket påverkar beräkningen av den normala byggtiden. I verksamheten ska många entreprenörer och leverantörer kontrakteras, vilket tar tid. Först därefter kan arbetena med byggnation ske. Arbetena omfattas även av ett mycket noggrant kvalitetsarbete för att säkerställa hög arbetsmiljösäkerhet vid dessa mycket risk-

fyllda arbetsmoment på höga höjder med hantering av tunga komponenter. Detta är omständigheter som Gothia inte kan råda över.

Konkursen i moderbolaget är ett oväntat och oförutsebart hinder för att sätta igång verksamheten inom tidsfristen för tillståndet. Konkursen föranleds av ett antal anledningar som inte enbart är hänförliga till konjunkturförsämringar inom vindkraftsbranschen, utan situationen var mer komplex. På grund av att el- och certifikatpriser föll kraftigt under år 2015 fick moderbolaget, som ägde ett flertal vindkraftprojekt med tillstånd, problem att finansiera sin verksamhet då utländska investerare bedömde att lönsamhet för investeringar i Sverige var för dålig. Detta förstärktes av en ökad risk med kravet på att verksamheten ska vara i drift inom fem år. Det fanns inga marginaler för att besluta om investering. Detta var också bankernas bedömning för att medverka i finansiering. Moderbolaget kan inte förväntas ha förutsett konkursen och därmed innebär konkursen att det föreligger giltiga skäl för dröjsmålet.

Gothia har ägnat flera års arbete i verksamheten och gjort omfattande investeringar i fågel- och fladdermusstudier samt genomgångar av natur- och kulturvärden. Gothia har även i övrigt investerat omfattande värden i verksamheten. Sådana omfattande investeringar går av naturliga skäl förlorat för det fall tillståndet förfaller. Inte enbart Gothia riskerar att drabbas av synnerliga olägenheter för det fall tillståndet förfaller. Verksamheten ligger inom av Svenljunga kommun anvisat vindparksområde. Om det inte är möjligt att sätta igång och bedriva verksamheten, medför det att omfattande resurser inte kommer till användning, innebärandes att det inte är möjligt att optimera markanvändning i Svenljunga kommun. Kommuninvånare, markägare, Svenljunga kommunstyrelse och svenska staten är alla positiva till att detta gynnsamma vindkraftsprojekt kan byggas som ett led i att etablera mer miljövänlig el i kommunen och i Sverige. Om tillståndet inte förlängs är det inte möjligt att realisera sådana positiva verkningar av verksamheten. Ovannämnda konsekvenser av att tillståndet förfaller, är att anses som synnerliga olägenheter för verksamhetens intressenter. Om ytterligare tid medges för igångsättningen av verksamheten, torde det dock finnas rimliga tidsmässiga förutsättningar att sätta igång

och bedriva verksamheten fullt ut och därmed är det möjligt att undvika ovannämnda synnerliga olägenheter.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) har medgett bifall till Gothias yrkande att förlängd igångsättningstid till den 21 maj 2024 kan meddelas och har anfört bl.a. följande. Igångsättningstiden för ett tillstånd kan förlängas med högst tio år om tillståndshavaren visar att denne har giltigt skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller, detta följer av 24 kap. 2 § miljöbalken. Gothia har i aktuellt fall uppgett att elanslutningen blivit försenad samt att moderbolaget har gått i konkurs tidigare och behöver därför förlänga igångsättningstiden med fem år så att det sammanlagt blir tio år från det att tillståndet vann laga kraft. Det ligger således inom marginalen högst tio år. De skäl som bolaget uppger bedöms utgöra sådana som är giltiga och oförutsedda och hindrar ett utförande av verksamheten inom utsatt tid. Regeringen har tillsammans med andra politiska partier enats om en överenskommelse om Sveriges långsiktiga energipolitik. Överenskommelsen utgör en gemensam färdplan för en kontrollerad övergång till ett helt förnybart elsystem, med mål om 100 procent förnybar elproduktion år 2040. Länsstyrelsen kan konstatera att det är av stort allmänt intresse att andelen förnyelsebar energi ökar.

Genom att medge förlängd igångsättningstid med ytterligare fem år för Vindpark Östra Frölunda ges möjlighet för bolaget att bidra till att målet om 100 procent förnybar energiproduktion år 2040 nås. Mot bakgrund av vad som Gothia har anfört, samtidigt som det är ett stort allmänt intresse att öka andelen förnybar energi, anser länsstyrelsen att Gothias yrkande om förlängd igångsättningstid bör medges.

Samhällsbyggnadsnämnden i Svenljunga kommun har i yttrande sammanfattningsvis anfört följande. Etablering av vindkraftverk i området kommer att påverka möjligheten att sprida kalk på våtmarkerna med helikopter. Vindkraftverkens placering försvårar eller omöjliggör spridning på grund av de skyddsavstånd från vindkraftverken som helikoptrarna ska förhålla sig till. En utredning av alternativa metoder och spridningsytor är inte gjord inför nuvarande tillstånd. Inte heller någon

konsekvensbeskrivning av vad eventuell förändring av kalkytor kan komma att orsaka i merkostnader eller biologiska förändringar. Svenljunga kommun anser att ovanstående saker bör utredas och en lämplig lösning finnas innan tillstånd ges.

Om ett tillstånd ges är det viktigt att det finns med en avstängningsklausul så att verken stängs av den tid som helikopterspridningen behöver ske. Verk nummer 16 är direkt olämpligt med hänvisning till lämplig biotop för pilgrimsfalk.

L.A., M.J., K.V. och E.S. har bestridit överklagandet och yrkat att ansökan om förlängd igångsättningstid ska avslås. De har anfört följande. Det har kommit till deras kännedom att Gothia Vind AB och dess dotterbolag Gothia Vind 10 AB, vilket under 2010 övertog de arrendekontrakt som moderbolaget hade med ett antal markägare inte har fullgjort sina betalningsskyldigheter enligt kontrakt. Därigenom är detta kontrakt ogiltiga vilket även medför att ovan nämnda bolag saknar rätt att bygga väg från allmän väg fram till projektområdet, vilket omöjliggör fortsatt arbete med att realisera projektet.

DOMSKÄL

I tillståndsbeslutet av den 6 november 2013, dnr 551-37616-2011, föreskrev miljöprövningsdelegationen i fråga om igångsättningstid bl.a. att de därvid tillståndsgivna vindkraftverken ska vara tagna i drift senast fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft. Tillståndsbeslutet vann laga kraft den 26 maj 2014, genom Mark- och miljööverdomstolens beslut nämnda dag i mål nr M 2795-14.

Enligt 24 kap. 2 § första stycket miljöbalken förfaller ett tillstånd om tillståndshavaren inte iakttar de bestämmelser som har meddelats i tillståndsbeslutet i fråga om tid inom vilken arbetena ska vara utförda eller igångsättning av verksamheten ska ha skett. Enligt paragrafens andra stycke kan tillståndsmyndigheten förlänga tiden med högst tio år om tillståndshavaren visar att denne har giltigt skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller. Tillståndsmyndigheten får föreskriva nya eller strängare villkor efter vad som är skäligt. Ansökan om förlängning ska göras innan den föreskrivna tiden har gått ut.

Ansökan om förlängning av igångsättningstiden kom in till länsstyrelsen den 28 februari 2017, således innan den i tillståndsbeslutet föreskrivna tiden löpt ut.

Av rättsfallet NJA 2004 s. 885 framgår att domstolen i mål om förlängning av tiden för att ta i anspråk ett tillstånd endast har att pröva om de förutsättningar som anges 24 kap. 2 § andra stycket miljöbalken är uppfyllda. I samma rättsfall sägs också att oavsett att domstolen kan föreskriva nya eller strängare villkor för tillståndet kan någon förnyad tillåtlighetsprövning av verksamheten inte ske. Det ska med andra ord inte ske någon förnyad prövning av tillåtligheten av verksamheten.

Nya eller strängare villkor är inte föremål för prövning i det här målet. Den enda fråga som domstolen har att ta ställning till är alltså om det vid en prövning enligt 24 kap. 2 § andra stycket miljöbalken finns skäl att förlänga igångsättningstiden, dvs. om tillståndshavaren Gothia har visat att bolaget har giltigt skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller.

Vad gäller synnerlig olägenhet anses sådan uppkomma först om företaget har utförts till en del. Eftersom Gothia inte har påbörjat arbetet med vindkraftverken motiverar inte det att igångsättningstiden ska förlängas (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 17 maj 2016 i mål nr M 9024-15).

Oväntade och oförutsedda hinder kan utgöra sådana giltiga skäl för dröjsmålet, som anges i 24 kap. 2 § andra stycket miljöbalken. De omständigheter som därvid avses är huvudsakligen sådana som rent faktiskt hindrar ett utförande av verksamheten. Detta innebär att företagsekonomiska risker, som normalt är förknippade med ett projekt, inte kan anses vara sådana omständigheter som utgör giltiga skäl för dröjsmål (se a.a.).

Vad bolaget har anfört om att verksamheten fördröjts av försäljning av Gothia och konkurs i moderbolaget samt att projektering och upphandlingar tar tid är, enligt domstolens mening, sådana omständigheter som ryms inom de företagsekonomiska

risker som normalt är förknippade med ett sådant projekt som nu är i fråga. Det bolaget anfört härom utgör därmed inte giltiga skäl för dröjsmålet.

Bolaget har som anledning till dröjsmålet även åberopat en längre anslutningstid för nytt elnät, delvis beroende på att det tar lång tid att få nätkoncession. I förarbetena anges att svårigheter att utverka erforderliga tillstånd utgör exempel på vad som i tidigare vattenrättslig praxis brukat godtas som giltigt skäl för dröjsmål (jfr prop. 1981/82:130, s. 566 och prop. 1997/98:45 del II, s. 254). Mark- och miljödomstolen finner att nätkoncessioner typiskt sett får anses utgöra sådana tillstånd som ligger utanför ett vindkraftsbolags kontroll att närmare påverka efter det att bolaget väl kontaktat elnätsinnehavaren för att inleda ansökan hos Energimarknadsinspektionen.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning får vad Gothia anfört angående att elanslutningen kan komma att fördröjas upp till fyra till fem år anses utgöra ett giltigt skäl för dröjsmålet (jfr regeringsbeslut I:13, M2012/1897/Me, 2013-02-14, gällande förlängning av igångsättningstiden i tillstånd rörande vindkraftverk i Skara kommun). Skäl att förlänga igångsättningstiden föreligger därför. Vad L.A., M.J., K.V. och E.S. samt Samhällsbyggnadsnämnden i Svenljunga kommun anfört i sina yttranden föranleder ingen annan bedömning. Den av bolaget yrkade förlängningen framstår som väl avvägd med hänsyn till omständigheterna i målet.

Sammanfattningsvis ska bolagets överklagande bifallas på så vis att igångsättningstiden förlängs till och med den 21 maj 2024.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 21 februari 2018.

Bodil Svensson

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bodil Svensson, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors. Föredragande har varit beredningsjuristen Jennifer Onäng.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.